

5.3.2026

Dnro 713/03.04.04.04.10/2024

Asia

Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat

[REDACTED], molemmat Lahdesta

Päätös, josta valitetaan

Lahden kaupunginhallituksen päätös 4.3.2024 § 97

Asian käsittely kaupungin viranomaisissa

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto on 22.1.2024 (§ 4) päättänyt hyväksyä kiinteistöjärjestelyn, jossa Lahden kaupunki muun ohella ostaa Spatium Toimitilat Oy:ltä tontilla 398-32-292-1 sijaitsevan Suurhalli- ja messuhallikiinteistön (Lahti- ja Vesijärvi-hallit) 19,9 miljoonalla eurolla ja Spatium Toimitilat Oy siirtää rakennuksia koskevat vuokrasopimukset Lahden kaupungille.

Päätöksen perustelujen mukaan myyjä myy rakennukset ostajalle ja siirtää ostajalle rakennuksia koskevat liittymä- ja palvelusopimukset sekä vuokrasopimukset. Kaupan kohteeseen kuuluu myyjän omistuksessa olevat rakennukset ainesosineen, tarpeistoineen ja liittymineen.

[REDACTED] ovat oikaisuvaatimuksessaan vaatineet päätöksen kumoamista siltä osin kuin se koskee messuhallin (Lahti- ja Vesijärvi-hallit) ostamista Spatium Toimitilat Oy:ltä.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen sekä päättänyt panna päätöksen täytäntöön heti ja lisätä kauppakirjaan purkavan ehdon siltä varalta, että hallintotuomioistuimet kumoavat päätöksen.

Päätöksen perustelujen mukaan konserni- ja tilajaoston päätöksen tueksi on teetetty kaksi toisistaan riippumatonta arviokirjaa tammikuussa 2024. Ostajan kanssa sovittua kauppahintaa on verrattu näihin arvioihin.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös ja konserni- ja tilajaoston päätös on kumottava siltä osin kuin ne koskevat messuhallin (Lahti- ja Vesijärvi-hallit) ostamista Spatium Toimitilat Oy:ltä. Konserni- ja tilajaoston päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä. Lahden kaupunki on velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut laillisine viivästyskorkeineen.

Päätös messuhallin ostamisesta on Euroopan unionin valtioneuvoston vastainen. Spatium Toimitilat Oy toimii toimitilojen omistajana ja hallinnoijana samoilla markkinoilla kuin monet yksityiset toimijatkin. Messuhallin ostamisella annetaan valikoivaa etua Spatium Toimitilat Oy:lle ja sillä vääristetään kilpailua.

Messuhalli on vajaalla käytöllä ja tilojen päävuokralaisena valitusta tehtäessä olleella KOKO Lahti Oy:llä on mittavat vuokravelat. Liiketoimintana messuhallin omistaminen on haastavaa. Messuhallin siirtäminen kaupungin omistukseen tarkoittaisi tosiasiaassa hallin siirtymistä verovaroin ylläpidettäväksi. Jaoston päätökseen ei sisälly selvitystä siitä, että kukaan yksityinen toimija olisi kiinnostunut messuhallin ostamisesta. Messuhallin hintaan vaikuttaa merkittävästi se, että hallinto-oikeus on vuonna 2023 kumonnut kaupunginhallituksen päätöksen 1,9 miljoonan euron vuosittaisesta toistuvaavastuksesta KOKO Lahti Oy:lle. Tällä avustuksella KOKO Lahti Oy on pystynyt aikaisempina vuosina maksamaan messuhallista markkinaehtoista vuokraa Spatium Toimitilat Oy:lle. Arviokirjat eivät ole kurantteja arvioita hinnasta, jos niissä ei ole huomioitu messuhallin vuokralaisen maksukyvyttömyyttä. Messuja järjestävä yhtiö on ainoa realistinen toimija ja vuokraaja messuhallille. Spatium Toimitilat Oy on ostopäätöksellä saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa yksityisiltä markkinoilta. Jaoston ja kaupunginhallituksen päätösten esittelytekstissä tai valmisteluasiakirjoissa olisi tullut kuvata menettely, jolla on selvitetty mahdollisen tuen määrä ja laatu tai jolla todetaan, että päätös ei sisällä valtiontukea.

Lausunnot ja selitykset

Kaupunginhallitus on lausunnossaan vaatinut, että valitus oikeudenkäyntikulua koskevina vaatimuksineen hylätään. Kaupungin hankkimia arviokirjoja voidaan pitää riittävänä osoituksena kaupan markkinaehtoisuudesta, etenkin kun arviot ovat hyvin lähellä toisiaan.

██████████ ovat antaneet selityksen ja ilmoittaneet oikeudenkäyntikulujensa määräksi 800 euroa.

Välipäätös

Hallinto-oikeus on 11.6.2024 antamallaan välipäätöksellä numero 1252 hylännyt ██████████ esittämän konserni- ja tilajaoston päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja konserni- ja tilajaoston päätöksen 22.1.2024 (§ 4) siltä osin kuin niissä on päätetty messuhallin (Lahti- ja Vesijärvi-hallit) ostamisesta Spatium Toimitilat Oy:ltä.

Hallinto-oikeus velvoittaa Lahden kaupungin korvaamaan [REDACTED] oikeudenkäyntikulut 300 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antopäivästä. Vaatimus hylätään enemmälti.

Perustelut

Pääasia

Sovellettavat säännökset

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä myös *SEUT*) 107 artiklan 1 kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Saman sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä tai muuttamisesta koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että tällainen suunnitelma ei 107 artiklan mukaan sovellu sisämarkkinoille, se aloittaa 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn viipymättä. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Euroopan unionin valtioneuvoston määrääksiä ja -säännöksiä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki SEUT:n 107 artiklan 1 kohdassa mainitut edellytykset.

Tuen olemassaoloa arvioitaessa on muun ohella määritettävä, onko edunsaajayritys saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla (unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-124/10 P, komissio v. *Électricité de France*, EU:C:2012:318, 78 kohta ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa T-268/08 ja T-281/08, *Land Burgenland* ja *Itävalta* v. komissio, EU:T:2012:90). Julkisyhteisön tekemän oikeustoimen markkinaehtoisuus määritetään tällöin arvioimalla, olisiko markkinatalouden ehdoin toimiva yksityinen toimija tehnyt kysymyksessä olevan oikeustoimen samoissa olosuhteissa.

Konserni- ja tilajaosto on päättänyt, että Lahden kaupunki ostaa Spatium Toimitilat Oy:ltä kaupungin omistamalla tontilla sijaitsevat hallirakennukset

19,9 miljoonan euron kauppasummalla niin, että kaupan yhteydessä Spatium Toimitilat Oy siirtää rakennuksia koskevat vuokrasopimukset Lahden kaupungille. Päätöksen perustelujen mukaan Spatium Toimitilat Oy siirtää kaupungille myös rakennuksia koskevat liittymä- ja palvelusopimukset, ja kaupan kohteeseen kuuluvat rakennukset ainesosineen, tarpeistoineen ja liittymineen. Päätöstä tehtäessä jaoston käytettävissä on ollut Spatium Toimitilat Oy:n tilaamat kaksi asiantuntija-arviota rakennusten ja tontinvuokraoikeuksien arvosta.

Arviointitoimisto Oy Mikko Helenius & Co:n auktorisoitu kiinteistönarvioija on 19.12.2023 päivätyn ja 12.1.2024 tarkennetun arviokirjan mukaan arvioinut osoitteessa Salpausselänkatu 7, 15110 Lahti sijaitsevan Lahden Messu- ja urheilukeskuksen vuokraoikeuksien velattoman markkina-arvon (arvopäivä 19.12.2023) suuruusluokan arviokirjasta ilmenevällä tarkkuudella. Arvion mukaan kohteen ostajapotentialiaali on parhaimmillaan sijoittajaostajissa, kun nykyinen omistajataho laajasti käsittäen sitoutuu tilojen käyttäjäksi 10–20 vuoden ajalle. Kohteen myyminen ilman edellä mainittua sitoutumista johtaisi merkittävän alhaiseen kauppahintaan. Kohteen arvo on määritetty tuottoarvolaskelman avulla. Vuokratuottoina on käytetty arvion tilaajan ilmoittamaa tuottoa alkavalle vuodelle. Arviossa käytetyn sijoittajan edellyttämän nettotuottovaatimuksen lähtökohtana on ollut, että mahdollisessa myyntitilanteessa Lahden kaupunkikonserni jäisi tiloihin vuokralle vähintään 10 vuodeksi.

Suomen Toimitila Oy:n auktorisoidun kiinteistönarvioijan 10.1.2024 päivätyn arviokirjan mukaan arvioinnin kohteena on ”Lahden Salpausselän kaupunginosassa, osoitteessa Salpausselänkatu 7, 15110 Lahti sijaitsevat kaksi tontinvuokraoikeutta (398-32-290-8-L1 ja -L2) ja niillä sijaitseva monitoimihallikokonaisuus”. Arviokirjan laatija on arvioinut mainitun kohteen velattoman markkina-arvon suuruusluokan arviokirjasta ilmenevällä tarkkuudella. Kohteen markkina-arvoa on arvioitu nettotuottokykyyn perustuvalla tuottolähestymistavalla arvioijan käytössä olleiden vertailuhinta- ja vuokratietojen sekä markkinatietouden perusteella. Esitetyn markkina-arvon edellytyksenä on nykyisten vuokrasopimusten jatkuminen seuraavat 10 vuotta sekä kohteen mielekäs jatkokäyttö myös sopimuskauden jälkeen. Mikäli nykyinen toiminta kohteessa jostain syystä lakkaa, asettuu kohteen markkina-arvo selvästi esitettyä matalammalle tasolle.

Arviokirjoissa on edellä esitetyn mukaisesti selvitetty hallirakennusten ja niihin liittyvien vuokrasopimusten markkina-arvo ainoastaan tilanteessa, jossa arvioiden laatimishetkellä voimassa olleet vuokrasopimukset jatkuvat vähintään seuraavat 10 vuotta ja rakennusten omistamisen voi siten arvioida tuottavan näiden sopimusten mukaista vuokratuottoa tuon ajan. Asiassa ei ole esitetty kaupan yhteydessä siirtyneitä vuokrasopimuksia eikä selvitystä siitä, että kaupunki olisi nimenomaisesti arvioinut vuokratuottoja koskevan oletuksen toteutumismahdollisuuksia.

██████████ ovat esittäneet, että kaupan tekohetkellä messuhallin päävuokralaisena ollut KOKO Lahti Oy ei tosiasiaa kykene maksamaan hallista markkinaehtoista vuokraa. Suomen Toimitila Oy:n laatimassa

arviokirjassa on KOKO Lahti Oy:n osuudeksi kuukauden vuokratuloista huomioitu määrä, jota voidaan pitää merkittävänä osuutena arviokirjoissa huomioidusta hallirakennusten kokonaistuotosta.

Lahden kaupunginvaltuusto on 11.12.2023 (§ 127) käsitellyt [REDACTED] valtuutettuna tekemää valtuustoaloitetta, jossa on esitetty muun ohella KOKO Lahti Oy:n konkurssimenettelyn aloittamista. Edellä mainitusta valtuuston kokouksesta laaditusta pöytäkirjasta ilmenevästi kaupunginhallitus oli aikaisemmin 28.8.2023 (§ 282) valmistellut valtuustoaloitetta koskevaa asiaa, ja päättänyt silloin jättää asian pöydälle. Kaupunginhallituksen päätöksen perusteluosassa on esitetty vastauksena valtuustoaloitteeseen muun ohella, että KOKO Lahti Oy on pyytänyt maksuaikaa Spatium Toimitilat Oy:lle maksamaansa vuokraan 31.12.2023 asti. Vuokravelkoja Spatium Toimitilat Oy:lle on ollut 17.8.2023 mennessä 292 109,88 euroa. Lisäksi maksuaikaa on pyydetty ja saatu Spatium Toimitilat Oy:n korkosaatavalle 20 799,98 euroa. Yhteensä KOKO Lahti Oy:llä on ollut vuokravelkaa lähes 1,7 miljoonaa euroa. Yhtiö on pyytänyt maksuaikaa myös pääomalainan korkolaskuun.

Kaupunki on myöntänyt KOKO Lahti Oy:lle 1,9 miljoonan euron toistuvaisavustuksen ja tehnyt 400 000 euron sijoituksen yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Avustusta ja sijoitusta koskeviin päätöksiin kohdistuvat valitukset ovat kaupunginhallituksen päätöstä tehtäessä 28.8.2023 olleet vireillä hallinto-oikeudessa, ja päätöksen mukaan hallinto-oikeuden ratkaisujen antamisen jälkeen tiedetään, onko realistista odottaa, että KOKO Lahti Oy maksaa vuokravelat ja korot. Jos kaupunginhallituksen päätös jäisi voimaan, yhtiön kassatilanne mahdollistaisi vuokrien maksun.

Hallinto-oikeus on 10.11.2023 antamillaan päätöksillä numerot 2283–2284 kumonnut edellä tarkoitetut toistuvaisavustusta ja sijoituksen tekemistä sijoitetun oman pääoman rahastoon koskevat kaupunginhallituksen päätökset. Kaupunginhallitus on sen jälkeen käsitellyt valtuustoaloitetta koskevaa asiaa 4.12.2023 (§ 412) ja päättänyt esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen toden, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi. Hallinto-oikeus toteaa, että päätösesityksessä on tarkoitettu lausunnolla kaupunginhallituksen päätöksen 28.8.2023 (§ 282) perusteluissa esitettyä ja edellä tarkemmin selostettua vastausta valtuustoaloitteeseen. Valtuusto on 11.12.2023 (§ 127) hyväksynyt kaupunginhallituksen esityksen.

KOKO Lahti Oy:n kanssa sovitusta maksujärjestelyistä, yhtiön vuokraveloista ja muutoinkin sen taloudellisesta tilanteesta saatujen tietojen perusteella arviokirjoissa esitettyjä vuokratuottoja on ollut nyt kysymyksessä olevia konserni- ja tilajaoston (22.1.2024) sekä kaupunginhallituksen (4.3.2024) päätöksiä tehtäessä ollut pidettävä epävarmoina, vaikka kaupantekohetkellä voimassa olisikin ollut vuokrasopimus yhtiön kanssa seuraavaksi 10 vuodeksi. Kun otetaan erityisesti huomioon nämä kaupunginhallituksen ja sen konserni- ja tilajaoston tiedossa olleet seikat, olisi kaupan markkinaehtoisuuden varmistaminen edellyttänyt tarkempaa selvitystä asiantuntija-arvioiden perusteena olleiden odotettujen vuokratuottojen toteutumisesta. Tämän

selvityksen puuttuessa valituksessa tarkoitetun kaupan markkina-arvoa ei ole mahdollista luotettavasti arvioida.

Edellä esitetyistä syistä unionin valtiontukimääräysten ja -säännösten soveltuvuutta ei voida sulkea pois toimenpiteen markkinaehtoisuuden perusteella.

Valtiontueksi katsottavan tuen on myös oltava valikoivaa ja vaikutettava siten tiettyjen yritysten ja niiden kilpailijoiden väliseen tasapainoon. Lisäksi tuella on oltava ainakin potentiaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Tältä osin asiassa on arvioitava, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa ja toimiiko tuensaaja markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Spatium Toimitilat Oy:n toimialana on 28.1.2025 päivätyn kaupparekisteriotteen mukaan omistaa ja vuokrata sekä ylläpitää ja rakennuttaa toimitiloja. Kysymys on toiminnasta, jota harjoittavat myös muut yritykset Euroopan unionin alueella ja jossa palveluja tarjotaan myös muiden jäsenvaltioiden asukkaille ja yrityksille. Spatium Toimitilat Oy toimii siten markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

Edellä todetun perusteella on mahdollista, että nyt kysymyksessä oleva kauppa sisältää Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettua valtiontukea. Konserni- ja tilajaoston päätöksestä ei ilmene, että päätöksen tekemistä varten olisi selvitetty asianmukaisesti ja riittävällä tavalla mahdollisen valtiontuen olemassaoloa ja tukimääräysten ja -säännösten soveltamisen edellytyksiä, vaikka se edellä selostetuilla perusteilla on ollut niin velvollinen tekemään. Mikäli kysymyksessä oleva kauppa markkina-arvoa suuremman ostohinnan vuoksi sisältää valtiontukea, on tuesta ennen sen täytäntöönpanoa ilmoitettava komissiolle. Päätöstä tehtäessä ei myöskään ole noudatettu menettelyä, jota noudatettaessa ilmoitusvelvollisuutta ei ole. Valituksenalainen päätös sekä konserni- ja tilajaoston päätös on tämän vuoksi valituksessa tarkoitetuilta osin kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

Asian lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos [REDACTED] joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Hallinto-oikeus on asian laatuun ja laajuuteen nähden arvioinut kohtuulliseksi korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista päätöslauselmasta ilmenevän määrän.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 ja 2 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Vilma Lehmonen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marianne Kivistö, Mika Paavilainen ja Vilma Lehmonen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös maksutta

██████████
sähköpostitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmässä ilmoitetun yhdyshenkilön ██████████ on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän toiselle allekirjoittaneelle ██████████. Jos ██████████ tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon.

Jäljennös maksutta

Lahden kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä
sähköpostitse

Lahden kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto
sähköpostitse

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusaika luetaan siitä, kun kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen on julkaissut ilmoituksen päätöksestä yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jos hän ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa eikä hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)